

AKNĪSTE AKNYSTA

1. AKNĪSTES NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJS / AKNYSTOS KRAŠTOTYROS MUZEJUS

Muzejā glabājas arheoloģiskais un etnogrāfiskais materiāls, kas raksturo Aknīstes un tai pieguošās teritorijas attīstību no akmens laikmeta līdz pat mūsdienām. Dibināts 1998. g. Cenas: pieaugušajiem – EUR 0,55; bērniem, studentiem, pensionāriem – EUR 0,25. Gida pakalpojumi (ekskursijai līdz 25 cilvēku grupai) – EUR 5,70 (latviešu valodā); EUR 10,00 (angļu, krievu valodā).

Muziejū saugami arheoloģiskie un etnogrāfiskie eksponāti, apbūdinātie Aknīstes un jai piekļaušanos teritorijas istorijā no akmens amžiaus iki pat mūsdienu dienu. Ķurtais 1998 metais. Kainos: suaugusiesiems – 0,55 EUR; moksleiviams, studentams, pensininkams – 0,25 EUR. Gido paslaugos (grupei iki 25 žmoniņu) – 5,70 EUR latviņu kalba, 10,00 EUR – angļu, rusu kalbomīs. Miera iela 1A, Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1643, 25.7361 +371 26436978, muzejs@akniste.lv

2. SALTUPJU SVĒTAVOTS / SALTUPIŅ ŠALTINIS

Saltupju Svētavots ir ūdeņiem tik bagāts, ka izveido nelielu upīti – Saltupi, kas pēc aptuveni simts metriem ietek Dienvidsusējā upē, avots uzskatāms par vienu no garākajiem pazemes avotiem Latvijā. Avots ir vērtējās nozīmes aizsargājams kultūras piemineklis. Saltupju šaltinijā tiek daudz vandens, kad jis siformuojā nedidelē upelē – Saltupe, kuri po maždaud šimto metru īteka i Susējos upē. Šis šaltinis laikomas vienu ilgiausiju požeminiņu šaltiniņu Latvijojē. Šaltinis yra saugomas vietinēs reikšmēs kultūros paminklas. Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1715, 25.7359 + 371 29445049

3. RADŽUPES ALA / RADŽUPĒS OLA

Alas garums 5 m, lielākais griestu augstums 1,2 m, telpas platums līdz 5,1 m, pazemes platība 13 m². Ala vērtējama kā garākā ala Zemgalē. NB! Apmeklējot alu, jāšķērso privātā lauku terit. un jābrieno 200 m pa seklu upi. Ala pieejama jūnijā – septembrī. Olos ilgis – 5 m, didžiausias lūbū aukštis – 1,2 m, plotis – iki 5,1 m, požeminiis plotas sudaro 13 m². Ši ola laikoma ilgiausia ola Žiemgalojē. DĒMESIO! Norint aplankyti olā, reikia kirsti privačią kaimo teritoriją ir 200 m bristi seklia upe. Ola lankoma nuo birželio iki rugsėjo mėnesio.

Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1697, 25.7697, +371 29445049

4. SĒĻU PARKS / SĒĻIŅ PARKAS

Sēļu parks atrodas Aknīstes pilsētas centrā, blakus katoļu baznīcai. To sāka veidot 1995. g., no guļbaļķiem uzbūvējot stilizētu sēļu pils maketu un parka rotājošos elementus. 2012. g. tika rekonstruētas parka centrālās kāpnes, kas ir vienojošais elements starp divām Aknīstes pilsētas daļām. Sēļu parka kāpnes uzskatāmas par vienām no garākajām kāpnēm Latvijā (65 pakāpieni).

Sēļu parkas yra Aknīstos miesto centre, šalia katalikų bažnyčios. Parkas įrengtas 1995 m., iš rąstų sukurtas stilizuotas sėlių pilies maketas ir kiti parką puošiantys elementai. 2012 m. rekonstruoti centriniai parko laiptai – jungiamasis dviejų Aknīstos miesto dalių elementas. Sėlių parko laiptai laikomi vienas ilgiausių laiptų Latvijoje (65 pakopos).

Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1615, 25.7436, +371 29445049

5. VEČĀ DZELZCEĻĀ VIETA UN BĀNĪŠA MAKETS / SENOJO GELEŽINKELIO VIETA IR SIAURUKO MAKETAS

Šeit kādreiz atradās šaurstiežu dzelzceļš. Celts pirmā pasaules kara laikā vācu armijas vajadzībām, tas aknīstiešiem turpināja kalpot vēl līdz 20. gs. 60. gadiem. Šioje vietoje kadaisē buvo siaurasis geležinkelis. Nutiestas Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečių armijos poreikiams. Aknīstos gyventojai juo naudojos iki XX a. 7-ojo dešimtmečio. Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1583, 25.7541, +371 29445049

6. ČETRU VĒJU KALNIŠĀ / KĒTURIŅ VĒJŪ KALNELĪS

Četru vēju kalniņā ierīkota atpūtas vieta pie četru vēju cepļa, kur klātesošas ir kokā grebtas tautas senās dievības – Laima un Māra. Ant Keturių vėjų kalnelio įkurta poilsiavietė, kurioje stovi keturių vėjų ugniakuras ir iš medžio išskobtos senosios latvių dievybės – Laima ir Mara. Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1605, 25.7427, +371 29445049

7. AKNĪSTES LUTERĀNU BAZNĪCA / AKNYSTOS LIUTERONIŅ BAZNĪČIA

Baznīcas ēka (1865) sākotnēji gan celta, gan kalpojusi skolas vajadzībām, taču vēlāk – 19./20. gs. mijā sekmīgi pielāgota baznīcas vajadzībām. Baznīca ir koka guļbūve, kas mūsdienās apmūrēta ar ķieģeļiem, juma korē izveidots miniatūrs tornītis ar galeriju. Baznīcijas pastats (1865 m.) iš pradžių statytas mokyklos reikmėms, tačiau vėliau, XIX–XX a. sandūroje, sėkmingai pritaikytas bažnyčios poreikiams. Bažnyčia surešta iš rąstų, o vėliau apmūryta plytomis. Ant stogo kraigo įrengtas miniatiūrinis bokštėlis su galerija. Dzirnavu iela 18, Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1634, 25.7518 + 371 25918307

8. AKNĪSTES ROMAS KATOĻU BAZNĪČIA / AKNYSTOS ROMOS KATALIKŪ BAZNĪČIA

Baznīca būvēta 1940. g. pēc samazināta Kaunās Kristus Augšamcelšanās baznīcas plāna, modernā stilā. Centrālās altāris, abi sānu altāri un kancele darināti 1809. g. renesanses stila kokgriezumos. Gan altāri, gan statujas ir pārvestas no Roķišķu katoļu baznīcas (Lietuva). Pārējais Aknīstes katoļu baznīcas pamatinventārs – baznīcēnu soli, biktskrēsls, ir saglabājušies no vecās baznīcas (celta 1774. g., nojaukta ~ 1985. g.). Baznīca konsekrēta sv. Ignācija no Lojolas godam. Moderno stiliaus baznīcija pastatyta 1940 m. pagal sumažintą Kauno Kristaus prisikėlimo bažnyčios planą. Centrinis altorius, abu šoniniai altoriai ir sakykla sukurti 1809 m., jų medžio raižiniai yra

renesanso stiliaus. Tiek altoriai, tiek skulptūros pervežtos iš Rokiškio katalikų bažnyčios. Kitas Aknīstos katalikų bažnyčios inventorius – suolai, klausykla – išsaugotas iš senosios bažnyčios (pastatyta 1774 m., sugriauta maždaug 1985 m.). Bažnyčia konsekruota šv. Ignaco Lojolos garbei. Skolas iela 10A, Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1621, 25.7419 + 371 29129682, 29445049

9. BIEDRĪBA "SĒLIJAS LAIVAS" / DRAUGIJA „SĒLIJOS VALTYS“

Tiek piedāvāti dažādi laivojami maršruti Dienvidsusējā ir citās ūdenstilpēs pēc klienta vēlmēm. Piedāvājumā divvietīgas kanoes laivas un vienvietīgi kajaki. Laivu transportēšana nodrošināta. Aknīstes novadā – 12 EUR; līdz Viesītes novadam – 20 EUR; līdz Neretas novadam – 25 EUR. Siūlomi jvairūs vandens maršrutai Susējos upēje ir kituose vandens telkiniuose pagal kliento pageidavimus. Galite rinktis dvivieties kanojas arba vienvietius kajakus. Valčių transportavimu pasirūpinsime. Aknīstos savivaldybėje – 12 EUR; iki Viesītēs savivaldybēs – 20 EUR; iki Neretos savivaldybēs – 25 EUR Augšzemes iela 8 - 3, Aknīste, Aknīstes nov. GPS 56.1612, 25.7460, +37120034392

10. ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA "LIEPAS" / ŪKININKŪ SODYBA „LIEPAS“

Z/s "Liepas" laiski ganās tradicionālās Latvijas brūnās piena dēvējas, apskatāms ir arī aitu ganāmpulks. Bez tam saimniecībā notiek bio ķiploku un dārzeņu audzēšana. Ja sakrīt vēlmes ar laika apstākļiem, tad došanās uz copi saimniecībā piederošajā dīķī būs veiksmīgs risinājums veiksmīgi dienai (lietus laikā varēs paslēpties lapenē). Saimnieki arī piedāvā īpaši Jums uzvārt gardumu gardu "ugunsкура" zupu. Sodyboje „Liepas“ ramiai ganosi tradicinės žalosios Latvijos pieno dāvėjos, galima pamatyti ir avių bandą. Nėgana to,

sodyboje auginami ekologiški česnakai ir kitos daržovės. Sutapus norams ir oro sąlygoms smagiai pažvejosite sodybai priklausančiame tvenkinyje. Lietui lyjant galėsite pasislėpti pavėsinėje! Šeiminiškai specialiai Jums išvirs nuostabiai gardžią „laužo“ sriubą. "Kraujėni", Aknīstes pag., Aknīstes nov. GPS 56.1497, 25.7680 + 371 2942470, zs.liepas@inbox.lv, http://zsliepas.wix.com/zsliepas

ASARE

11. ASARES MUIŽA / ASARĒS DVARAS

1666–1667. g. apkārtnes zemnieki un klausenieki no Lietuvas izraka 4 m garu kanāla pamatu, savienojot Dienvidsusējā un Daugavas pieteku Eglaini. 1666–1667 m. apylinkiņ ūkiņ darbininkai ir baudziauninkai iš Lietuvos iškasė 4 kilometru ilgio kanala, kuris sujungė Susėją ir Dauguvos intaką Eglainė. Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.1309, 25.8786, +371 29445049

12. ROMZOS DIŽAKMENS / ROMZOS RIEDULYS

Skaista un vērtīga laika pavadišanas vieta. (P.S. Dižakmens atrodas privātā teritorijā.) Graži ir vērtīga laisvalaikio leidimo vieta. (P.S. Akmuo yra privačioje teritorijoje.) Ancene, Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.0970, 26.0073, +371 29445049

13. HERCOGA JĒKABA KANĀLS ASARĒ / HERCOGO JĒKABO KANALAS ASARĒJE

1666–1667. g. apkārtnes zemnieki un klausenieki no Lietuvas izraka 4 m garu kanāla pamatu, savienojot Dienvidsusējā un Daugavas pieteku Eglaini. 1666–1667 m. apylinkiņ ūkiņ darbininkai ir baudziauninkai iš Lietuvos iškasė 4 kilometru ilgio kanala, kuris sujungė Susėją ir Dauguvos intaką Eglainė. Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.1309, 25.8786, +371 29445049

14. ASARES LUTERĀNU BAZNĪCA / ASARĒS LIUTERONIŅ BAZNĪČIA

Muižas rotmistra Ernsta Kristiāna fon Holteja valdīšanas laikā tiek celta mūsdienās redzamā Asares luterāņu baznīca, kas pabeigta 1823. g., šī paša gada 26. augustā baznīca iesvētīta. Baznīcā atrodas vairāki valsts nozīmes mākslas priekšmeti – baroka stila kancele ar kokgriezumiem, pseidogotiskā stila koka altāris ar zeltītu rotājumu, altāra vidū novietota Juliusa Deringa glezna "Kristus un divi eņģeļi"; logus rotā E. Todes darbnīcā 1909. g. izgatavotās vitrāžas "Kristus dzimšana" un "Kristus debesbraukšana" ar četru Asares muižas

īpašnieku dzimtu ģerboniem. Ērģeles izgatavotas 1865. g. pie vācu ērģeļu meistara F. Veisborna. 2013. g. martā Asares luterāņu baznīcai piešķirts Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss.

Dvaro rotmistro Ernsto Kristiano fon Holtejo valdymo metu pastatyta iki mūsu dienu išlikusi Asarės liuteronų bažnyčia, užbaigta ir pašventinta 1823 metais. Bažnyčioje saugomi keli valstybinės reikšmės meno kūriniai – barokinė sakykla su medžio drožiniais, paaukuotas medinis neogotikinio stiliaus altorius, altoriaus viduryje esantis Juliaus Deringo paveikslas „Kristus ir du angelai“, langus puošia E. Todės dirbtuvėse 1909 m. pagaminti vitražai „Kristaus gimimas“ ir „Kristaus dangun žengimas“ su keturiu Asarės dvarininkų giminės herbais. Vargonus 1865 m. pagamino vokiečių vargonų meistras F. Veisbornas. 2013 m. Asarės liuteronų bažnyčiai suteiktas valstybinės reikšmės architektūros paminklo statusas.

“Betānija”, Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.1164, 25.8890, +371 26484579

15. ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA „ĀMURI” / ŪKINĪNKŪ SODYBA „ĀMURI”

Saimniecības darbības veidi: liellopu un jaunlopu, garšaugu, mētru un bērzu stādū audzēšana un realizācija, tūrisma pakalpojumi – apskatāmas skulptūras no sūnām un citiem materiāliem, saimniecības un dzimtas vēsture, seni darba rīki, ārstniecības augu, garšaugu un dažādu veidu mētru kolekcija, putni un poniji.

Sodyboje laikomi galvijai, auginamos ir realizuojamos prieskonines žolelės, mėtos, beržų sodinukai, teikiamos turizmo paslaugos – galima apžiūrėti skulptūras iš samanų ir kitų medžiagų, senovinius darbo įrankius, pamatyti paukščių ir poniu, susipažinti su vaistinių, prieskoninių augalų ir įvairių rūšių mėtų kolekcija bei ūkio istorija.

Z/s “Āmuri”, Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.1157, 25.8895, +371 29148597 landu@inbox.lv, www.sites.google.com/site/zsamuri/home

GĀRSENE

16. GĀRSENES PILS / GĀRSENĒS PĪLIS
Gārsenes pils celtniecības laiks ir no 1856. gada līdz 1860. gadam. Pils arhitekta vārds nav zināms. Sākumā uzcelta pils divstāvīga daļa, bet otrs – zemākais spāns, uzcelts 1885. g., jo

pils pēdējam baronam un viņa skaištajai sievai, angļu baronesei esošā pils likusies par šauru. 1939. g. pils pārbūvēta skolas vajadzībām, un kopš 1940. g. līdz 2015. g. tajā atradās Gārsenes pamatskola. Lielāko – divstāvu pils daļu, papildina apaļš četrstūrveida stūra tornis, bet mazāko – vienstāva daļu, apaļš tornis. Fasādi interesantu un dzīvīgu padara logu ailes, kuras ir sagrupētas gan pa divi, gan pa trīs. Gārsenes pili saglabājušās durvis ar stiklotu augšējo daļu, podiņu krāns ar gleznojumiem – uz balta fona uzgleznotas buru laivas, vēdzimavas, jūras skati. Pilī atrodas ekspozīcija, kurā var apskatīt materiālus par Budbergu dzimtu.

Gārsenes pils buvo statoma 1856–1860 metais. Pilies architekto vardas nežinomas. Iš pradžių pastatyta diviakštė pilies dalis, o antras, žemesnysis, sparnas pastatytas 1885 m., nes paskutiniam pilies baronui ir jo gražijai žmonai, angļu baronienei, esama pils rodėsi per siaura. 1939 m. pils perstatyta mokyklos poreikiams ir nuo 1940–2015 m. joje veikė Gārsenės pradinė mokykla. Didžiausia diviakštė pilies dalį papildo apvalus ir keturkampio formos kampiniai bokštai, o mažesniąją, vienaakštę, – apvalus bokštėlis. Gyvumo fasadui suteikia langai, sugrupuoti tiek po du, tiek po tris. Gārsenės pilyje išlikusios durys su įstiklinta viršutine dalimi, koklinė krosnis su piešiniais – baltame fone nutapyti burlaiviai, malūnai, jūros peizažai. Pilyje eksponuojama medžiaga apie Budbergų giminę.

“Labiēši”, Gārsene, Aknīstes nov. GPS 56.0994, 25.8098, +371 26367150 garsenespils@akniste.lv www.garsenespils.lv

17. GĀRSENES DABAS TAKAS / GĀRSENĒS GAMTOS TAKAI

Takās var doties gan lai izstaigātos, gan izbrauktu ar velosipēdu, gan vienkārši tāpat – pavaļotos uz kāda no tiltiņiem un paskaitītu zivis upē... Taku kopgarums ir 7 km (kilometru daudzumu var variēt), kuros ir iespēja redzēt unikālus dabas objektus: upes meandrus, Dienvidsusējas senieleju, zemestauku sēņu aleju, dižkokus, dižakmeņus, tāpat arī var aptaustīt Vistas kāju, palūkoties tālē caur Raganas binokli. Takas ir labiekārtotas, te ir vairākas atpūtas vietas, Meža estrāde. Aptuvenais laiks, ko Jūs pavadīsiet takās ir 1,5 h (bez gida) vai 2 h (ar gidu). Cenas: Pieaugušajiem 1.40 EUR. Bērniem līdz 18 g. vecumam 0.70 EUR. Pensionāriem 1.00 EUR.

Šisais takais galima pasivaikščioti, pasivažinēti dviračiu ar tiesiog pasivolioti ant vieno iš tiltelių ir paskaičiuoti upės žuvis. Takų ilgis yra apie 7 km (kilometrų kiekis gali varijuoti), o jais einant galima išvysti unikalų gamtos objektų: upės meandrą, Susėjos senjavę, paprastųjų poniabu-džių alėją, senų medžių, riedulių, taip pat paliesti Vištos koją, pažvelgti į tolį per Raganos binoklį. Takai įrengti, juose rasite keletą poilsio vietų ir miško estradę. Eidami taku užtruksite apie 1,5 valandas (be gido) arba mažiausiai 2 valandas (su gidu). Kainos: Suaugusiems 1,40 EUR. Vaikams iki 18 metų amžiaus 0,70 EUR. Pensioninkams 1,00 EUR.

“Labiēši”, Gārsene, Aknīstes nov. GPS 56.0994, 25.8098 +371 26367150, 29445049

18. SENLIETU PRIVĀTKOLEKCIJA “SOLIS SENDIENĀS” / PRIVĀTI SENDAIKČIŪ KOLEKCIJA “ŽINGSNIS | PRAEITĪ”

Aizrāujošs piedzīvojums pagātnē – vēsturiski priekšmeti, sadzīves instrumenti, spēles, trauki, grāmatas vēlmes utt. vienkopus! Privātkolekcijas “Solis sendienās” īpašnieks un entuziasts Valdis Kalnietis interesentus lūdz pieteikties iepriekš.

[Kvepianti kelionē | praeitī – istoriniai daiktai, buties įrankiai, žaidimai, indai, knygos ir kt. vienoje vietoje! Privāčios kolekcijs “Žingsnis | praeitī” savininkas ir entuziastas Valdis Kalnietis susidomėjusius prašo užsiregistruoti iš anksto.

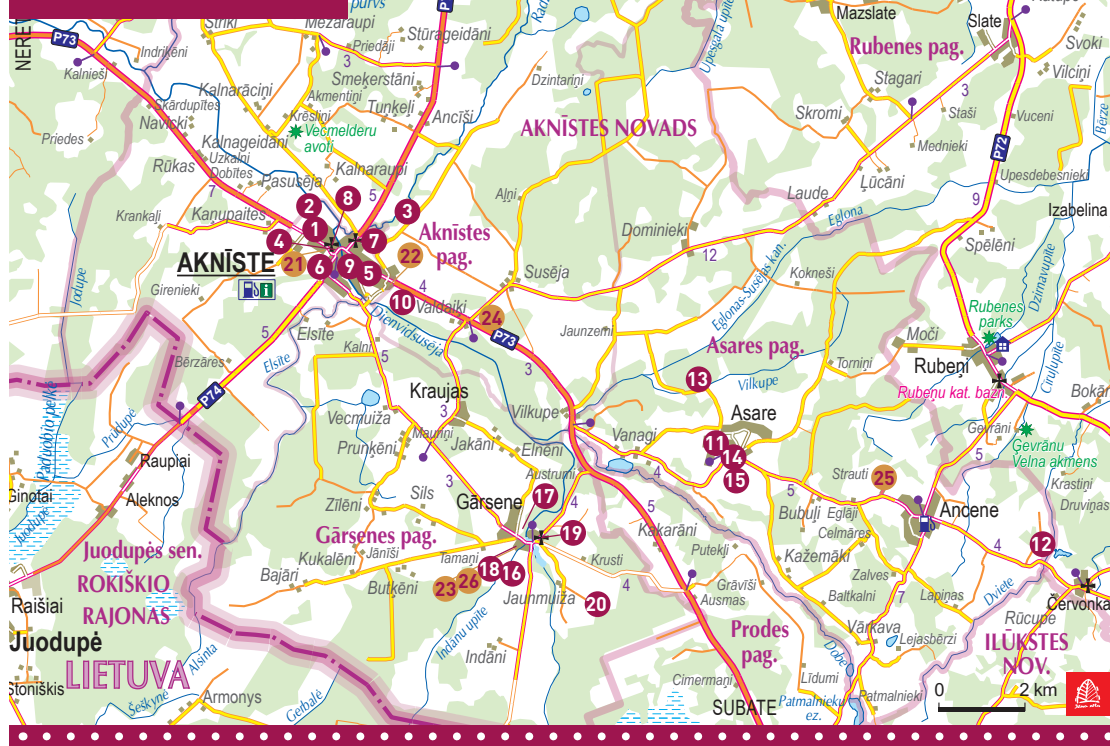
“Gāršas”, Gārsenes pag., Aknīstes nov. GPS 56.1013, 25.6422, +371 26430814

19. GĀRSENES LUTERĀŅU BAZNĪCA / GĀRSENĒS LIUTERONŪ BAŽNYČIA

Baznīca (ievērtīta 1906. g. 1. oktobrī), kas ir Gārsenes barona fon Budberga vēltījums savai pāragri mūžībā aizgājušajai sievai, pēc taftības angļietei, ģertrūdei Vorsai – Budbergai. Baznīcas celtniecību, izmantojot vietējos būvmateriālus, vadīja arhitekts Eduards Kupfers. Baznīcija (pašventinta 1906 m. spalio 1 d.) skirta Gārsenės barono fon Budbergo anksti amžinbēn išėjusiai žmonai an-

AKNĪSTES NOVADS

glei Ģertrūdei Vorsai-Budbergai. Bažnyčia buvo statoma iš vietinių statybinių medžiagų, statybos darbams vadovavo Eduardas Kupferas.

“Mierlauki”, Gārsenes pag., Aknīstes nov., GPS 56.1004, 25.8183 +371 26367150, 29429620

20. ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA “KALNA RŪDUPES” / ŪKIS “KALNA RŪDUPES”

Zemnieku saimniecībā tūristiem apskatei pieejams avenu stādījumu lauks (0,3 ha) un ābeļdārzs 3 ha platībā, kur ābeles tiek audzētas ar integrēto audzēšanas metodi. Apskatāmi arī upeņu, jāņogu, ķiršu, aroniju, cidoniju, zemeņu un ērkšķoņu stādījumi, kas tiek izmantoti mājas vīna gatavošanā. Saimniecībā piedāvā degustēt dažādu ogu šķirņu kombināciju mājas vīnu.

Ūkyje „Kalna Rūdupes” turistai gali apžiūrėti aviečių sodinukų lauką (0,3 hektaro) ir obelų sodą (3 hektarų), kuriame obelųs auginamos taikant integruotą auginimo metodą. Sodyboje auginami juodieji ir raudonieji serbentai, vyšnios, aronijos, cidonijos, braškės ir agrastai, naudojami naminiam vjnyui gaminti. Siūlomos naminių vjnyų iš įvairių uogų derinių degustacijos.

“Rubeņi”, Gārsenes pag., Aknīstes nov. GPS 56.0857, 25.8370, +371 29441918

ĒDINĀŠANA - NAKTSMĪTNES MĀITINĪMAS - NAKVYNĒ

21. “KALNIŅĀ” KAFEJNĪCA - VIESNĪCA / KAVINĒ - VĪESBUTIS

P–S: 11.00–22.00 Sv: 11.00–17.00
Pirm.–šešt.: 11–22 val. Sekm.: 11–17 val.
Skolas iela 5, Aknīste, Aknīstes nov.
GPS 56.1616, 25.7413
+371 26516323, 26190032, 20558236
www.kafejnicaakniste.lv
sorokins3@inbox.lv

22. “LĪEPAS” KAFEJNĪCA - VĪESU NAMS / KAVINĒ IR SVEČIŪ NAMAĪ

P–S: 10.00–20.00 Sv: brīvs
Pirm.–šešt.: 10–20 val. Sekm. nedirba
Augšzemes iela 68A, Aknīste, Aknīstes nov., GPS 56.1544, 25.7649
+371 25610752, 26149407
http://viesunamsliepas.wix.com/viesunamsliepas

23. “RĀTES” ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA / ŪKINĪNKŪ SODYBA

“Labiēši”, Gārsene, Aknīstes nov. GPS 56.0994, 25.8098, +371 27872199

24. “SUSĒJA” BRĪVDIENU MĀJA / POILSIO NAMAĪ

“Susējas pagastmāja”, Aknīstes pag., Aknīstes nov., GPS 56.1478, 25.7978
+371 22000725, www.suseja.lv

25. “SILA STRAUTI” BRĪVDIENU MĀJA / POILSIO NAMAĪ

“Sila Strauti”, Ancenes ciems, Asares pag., Aknīstes nov. GPS 56.1092, 25.9456, +371 29115491

16. GĀRSENES PILS / GĀRSENĒS PĪLIS

“Labiēši”, Gārsene, Gārsenes pag., Aknīstes nov., GPS 56.0994, 25.8098 +371 26367150